

2019

Framtidens ekonomiavdelning

En rapport från Visma Enterprise baserad på en undersökning av hur ekonomidirektörer i offentlig sektor ser på digitalisering

Framtidens ekonomiavdelning

Swedish Center for Digital Innovation redovisar i rapporten Digital Mognad i Offentlig sektor att det nationella genomsnittet enligt deras mätningar är 41 på en 100-skala. Att åtgärda det digitala arv som idag begränsar skalbarheten och nyttan med digitala initiativ är en av de viktigaste prioriteringarna framöver, enligt samma studie. I det avseendet är affärsstödet inget undantag – tvärtom.

Digital transformation händer inte av sig själv. Som med all annan utveckling handlar det om enskilda människors kreativa idéer, mod och förändringsvilja. Det är också viktigt att få med medarbetarna på tåget. Sammantaget ställer digitalisering nya krav på ledarskapet och förmågan att styra verksamheten.

Syftet med undersökningen var att ta reda på hur de som är ytterst ansvariga för framtidens ekonomiavdelning förhåller sig till detta. Genom att ställa anonyma frågor till ekonomidirektörer i alla svenska kommuner, regioner och myndigheter har vi sökt svar på hur de värderar sin digitala kunskapsnivå, om de känner oro, inställningen till förändrat arbetssätt och vilka hinder de ser på vägen.

Stockholm, juni 2019



Sofia Gerstenfeld
vd Visma Enterprise AB

“ Jag ser med spänning fram emot framtidens ekonomifunktion!
Dock känner jag att det diskuteras alltför lite och jag önskar mer information om vad den kan tänkas innehålla!

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

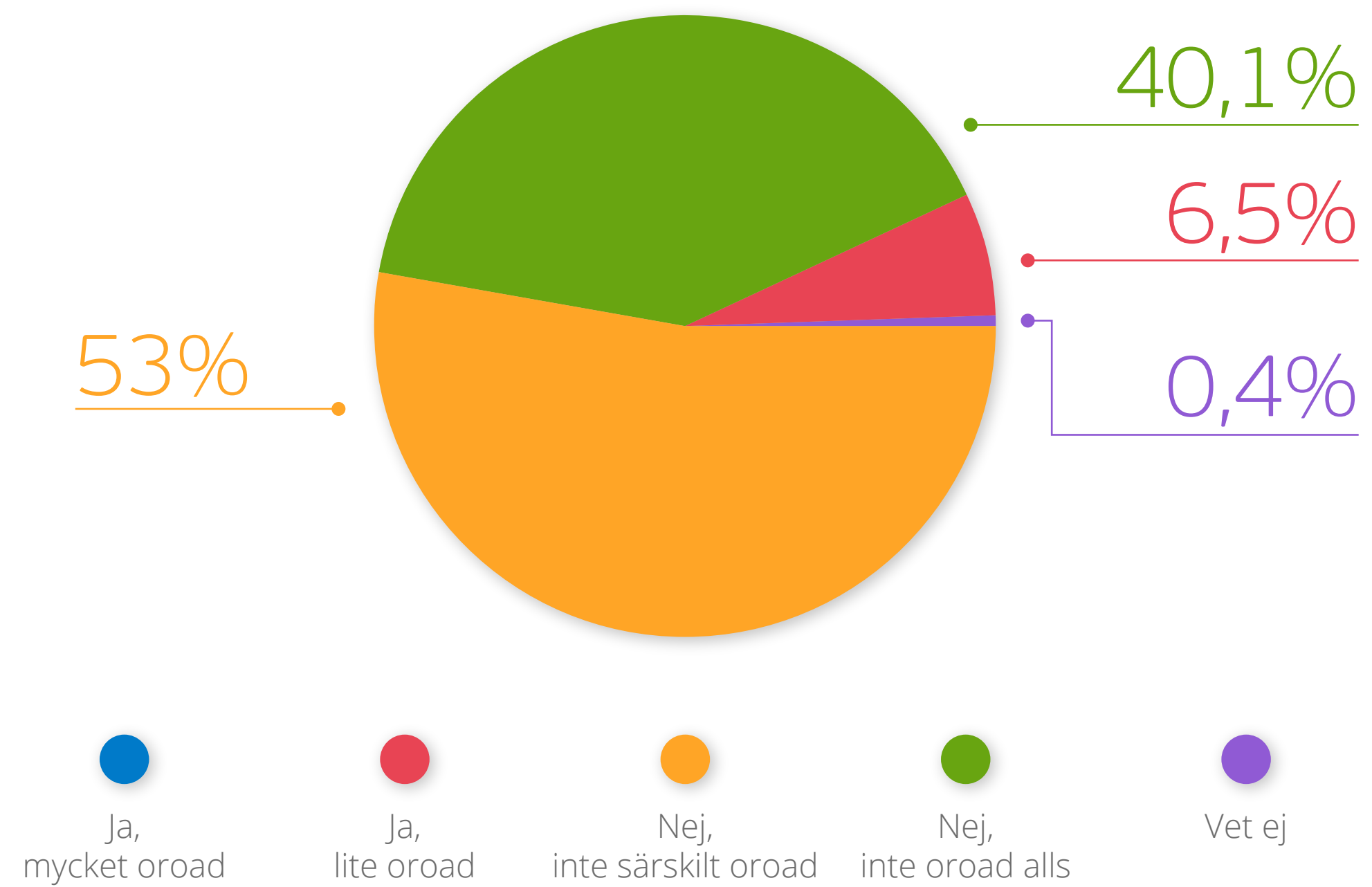
Så genomförde vi undersökningen

Underlaget till rapporten bygger på en enkät som skickades via mejl till alla kommuner, regioner och myndigheter i slutet av april 2019. Utskicket följdes upp med en påminnelse två veckor senare. Enkäten skickades till verksamheternas info-mejladress, med uppmaningen att vidarebefordra informationen till ekonomidirektören. Totalt besvarades enkäten av 279 personer, varav 154 kommuner, 7 regioner och 118 myndigheter. Det motsvarar en svarsfrekvens på cirka 51 procent. Enkäten bestod av fem frågor som alla redogörs för i rapporten. Återgivna citat är hämtade från de kommentarer som lämnades i fritextfältet.

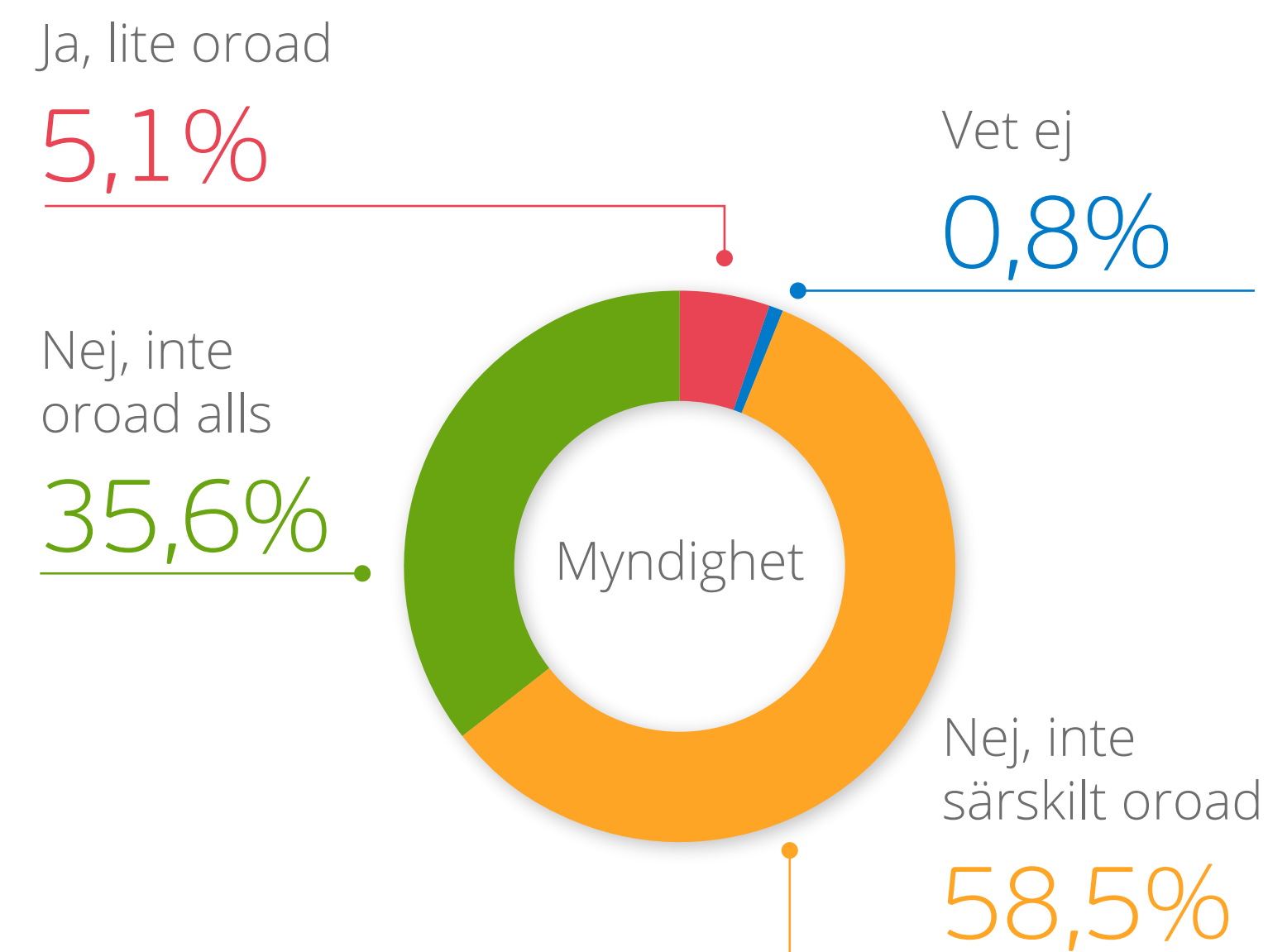
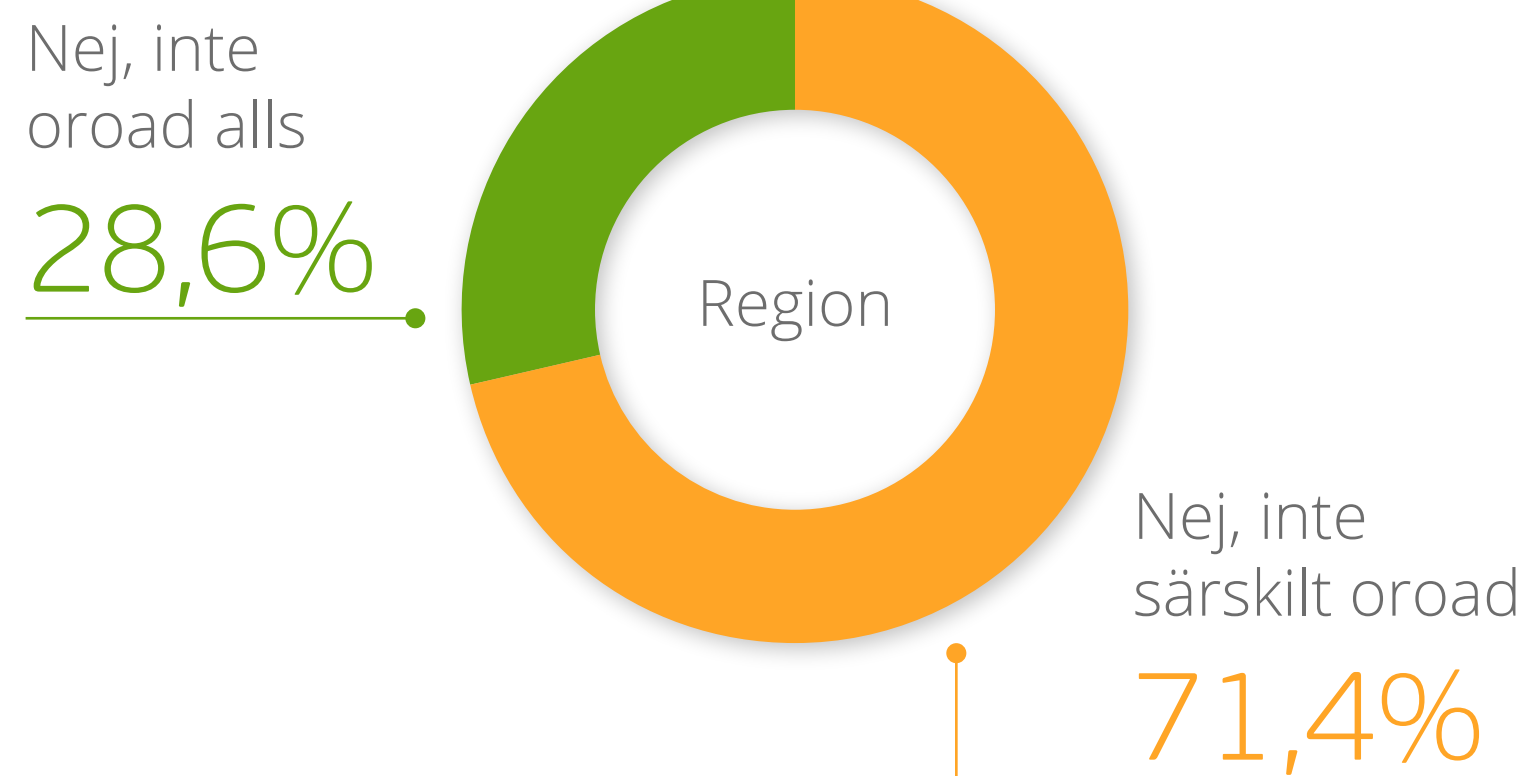
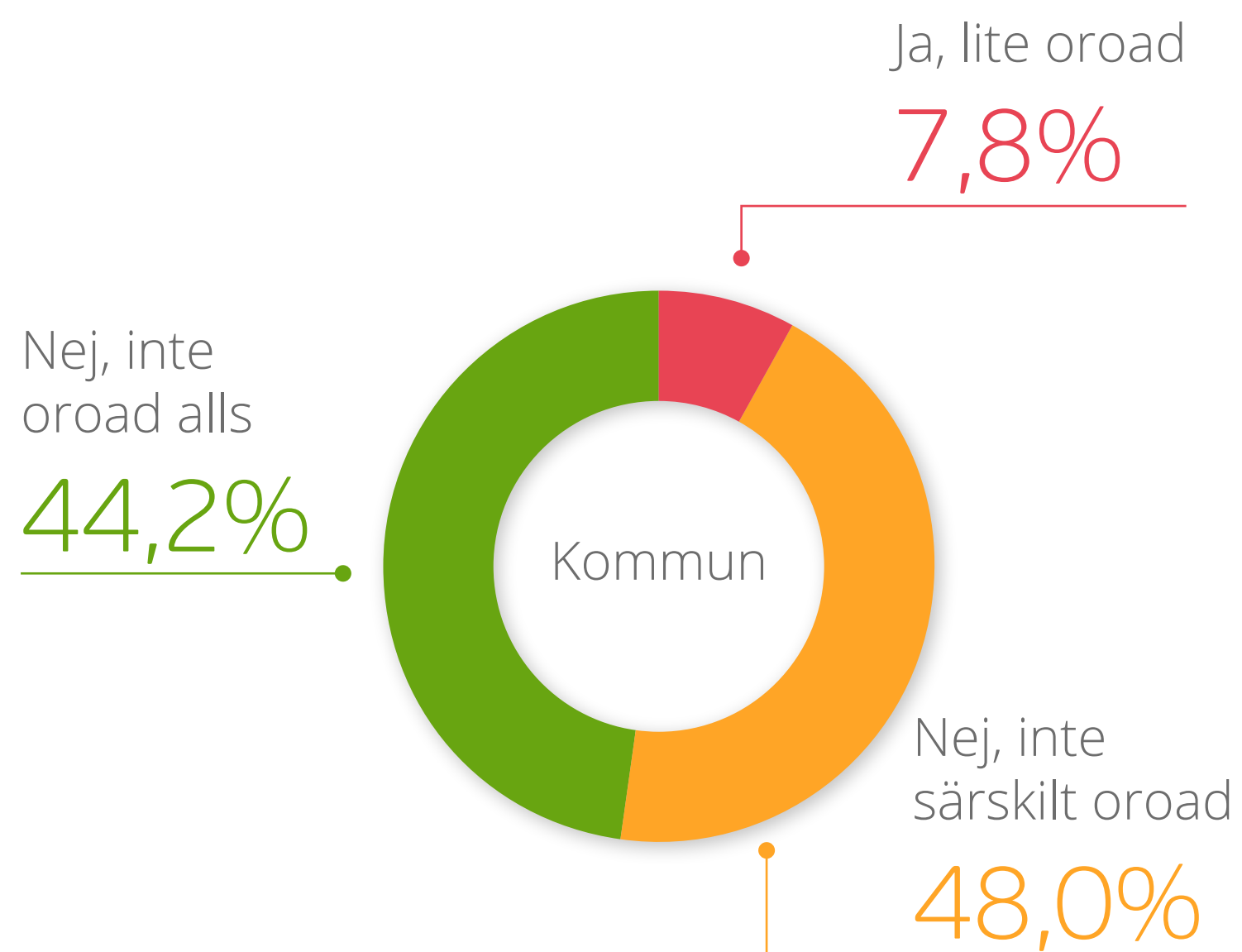
“ Det är svårt att få någon att driva frågan, det är lättare att göra som man alltid gjort.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

1. Känner du oro inför den förändringsresa som digitalisering av ekonomifunktionen innebär?



1. Känner du oro inför den förändringsresa som digitalisering av ekonomifunktionen innebär?



Enligt enkätsvaren är få oroliga för hur digitalisering förändrar arbetet. Fyra av tio känner ingen oro alls och drygt fem av tio uppger att de inte är särskilt oroad. Ingen i vare sig kommun, region eller myndighet svarar att de känner stark oro, vilket är positivt eftersom oro i sig inte löser några problem. Det finns dock en viss risk för att avsaknaden av oro kan vara ett tecken på okunskap.

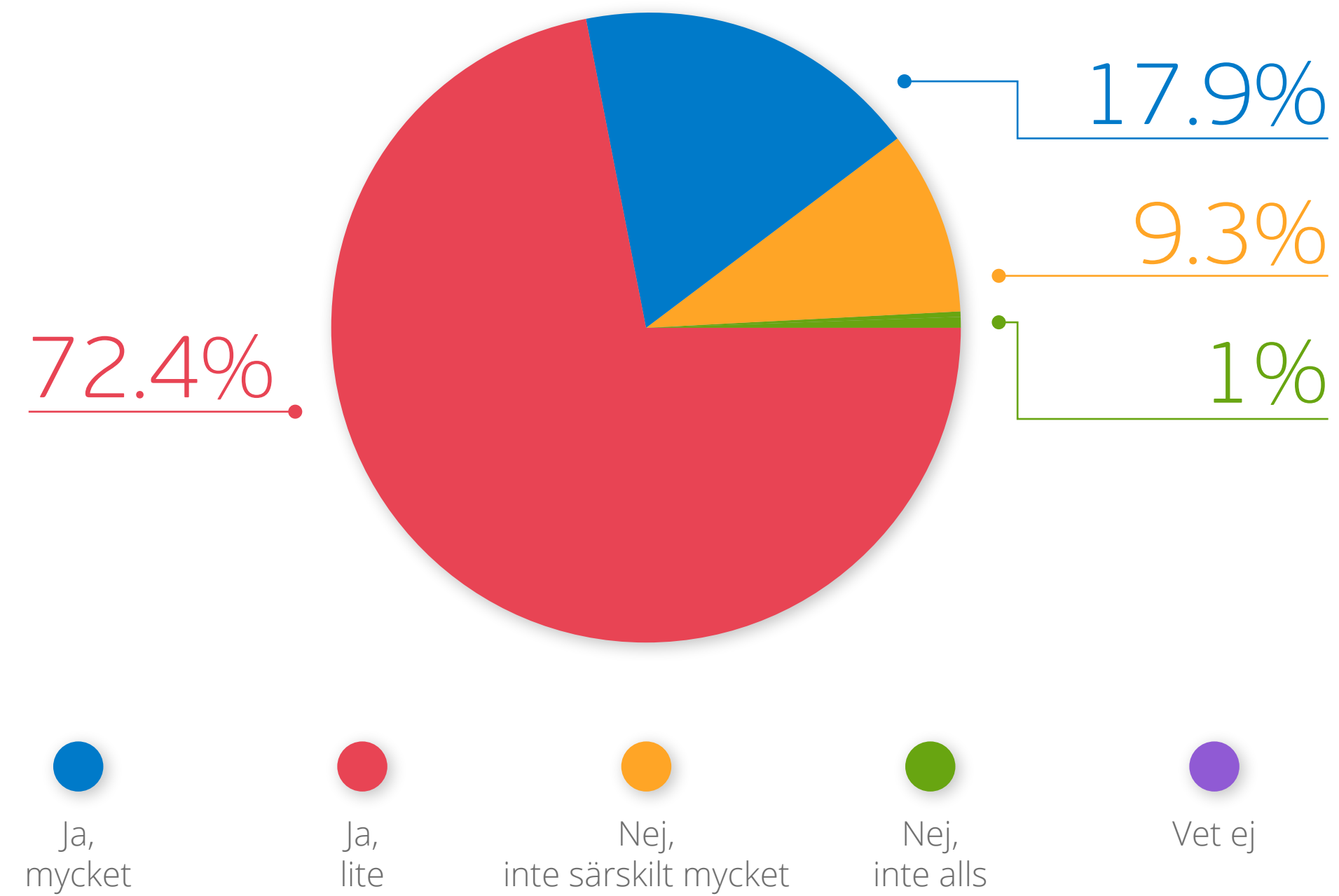
Ekonomidirektörer på kommuner svarar i något större utsträckning att de inte är oroliga alls, 44 procent jämfört med 36 procent för myndigheter och 29 procent för regioner. Å andra sidan svarar något fler kommuner att de känner en viss oro, åtta procent jämfört med fem för myndigheter och noll procent för regioner.

“

Det tar mycket tid i anspråk att byta arbetssätt och begränsade finansiella och personella resurser påverkar digitaliseringsresan.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

2. Har du insikt i hur ökad automatisering påverkar ekonomifunktionens processer, arbetssätt och roller?



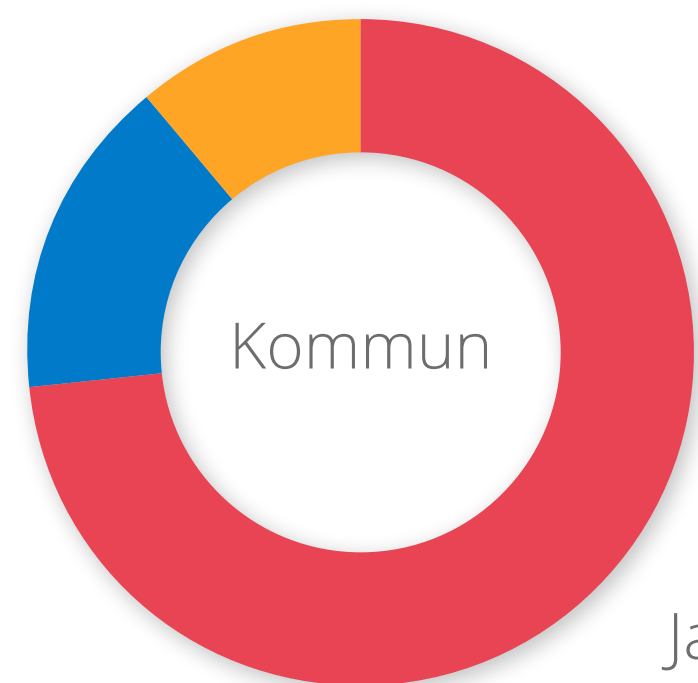
2. Har du insikt i hur ökad automatisering påverkar ekonomifunktionens processer, arbetssätt och roller?

Nej, inte särskilt mycket

11,0%

Ja, mycket

15,6%

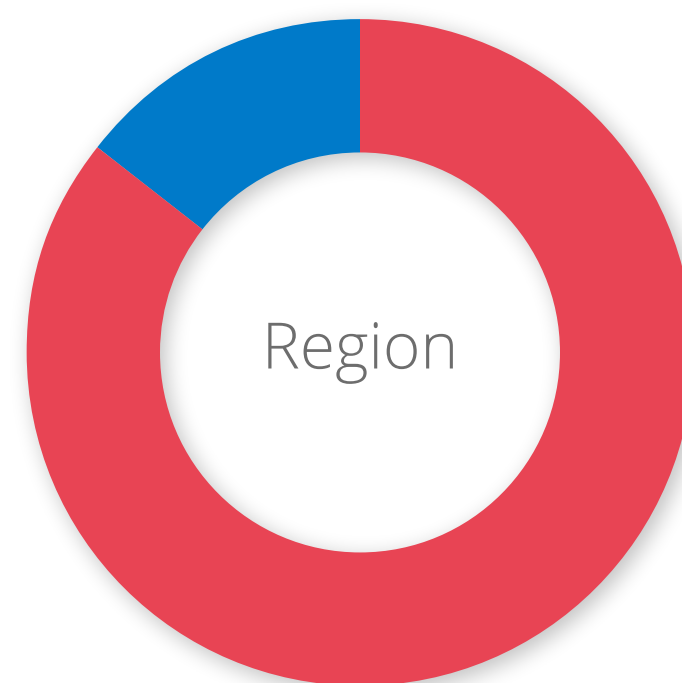


Ja, lite

73,4%

Ja, mycket

14,3%



Ja, lite

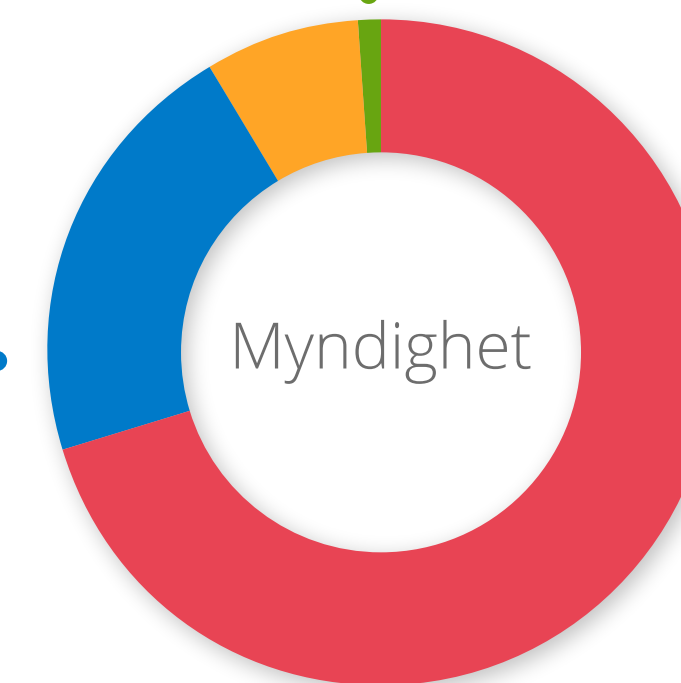
85,7%

Nej, inte särskilt mycket

7,6%

Ja, mycket

21,2%



Nej, inte alls

0,9%

Ja, lite

70,3%

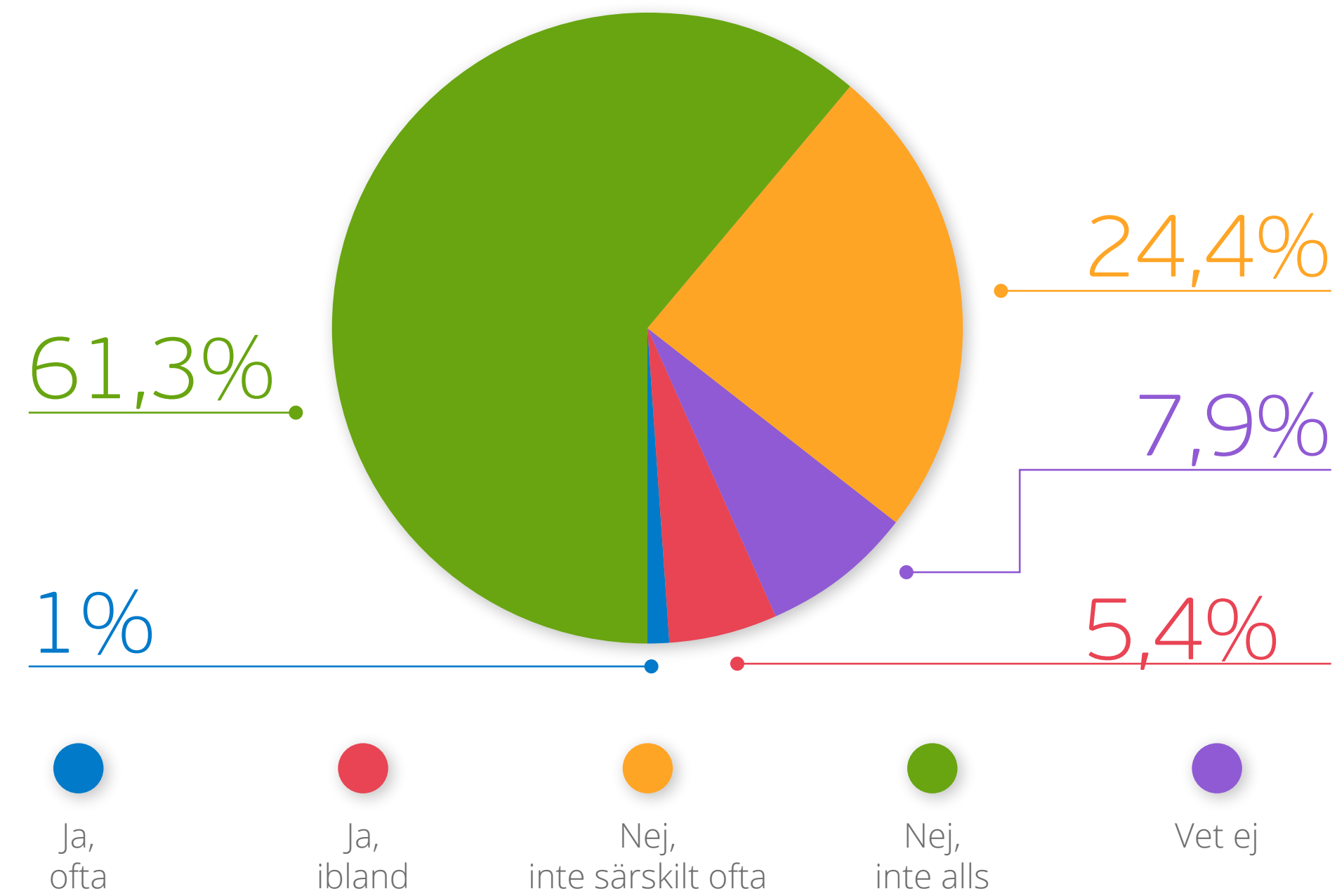
Närmare en av fem uppger att de har god insikt i hur ökad automatisering påverkar ekonomifunktionens processer, arbetssätt och roller. De allra flesta, 72 procent, svarar dock att de har lite kunskaper.

Kunskapen är generellt sett störst bland myndigheter, där 21 procent svarar att de har mycket insikt, jämfört med 16 procent av kommunerna och 14 procent av regionerna. En enda (myndighet) svarar att de inte har någon insikt alls. Avsaknaden av full insikt i hur arbetet på ekonomiavdelningen påverkas kan i sig förklara varför få ekonomidirektörer känner oro.

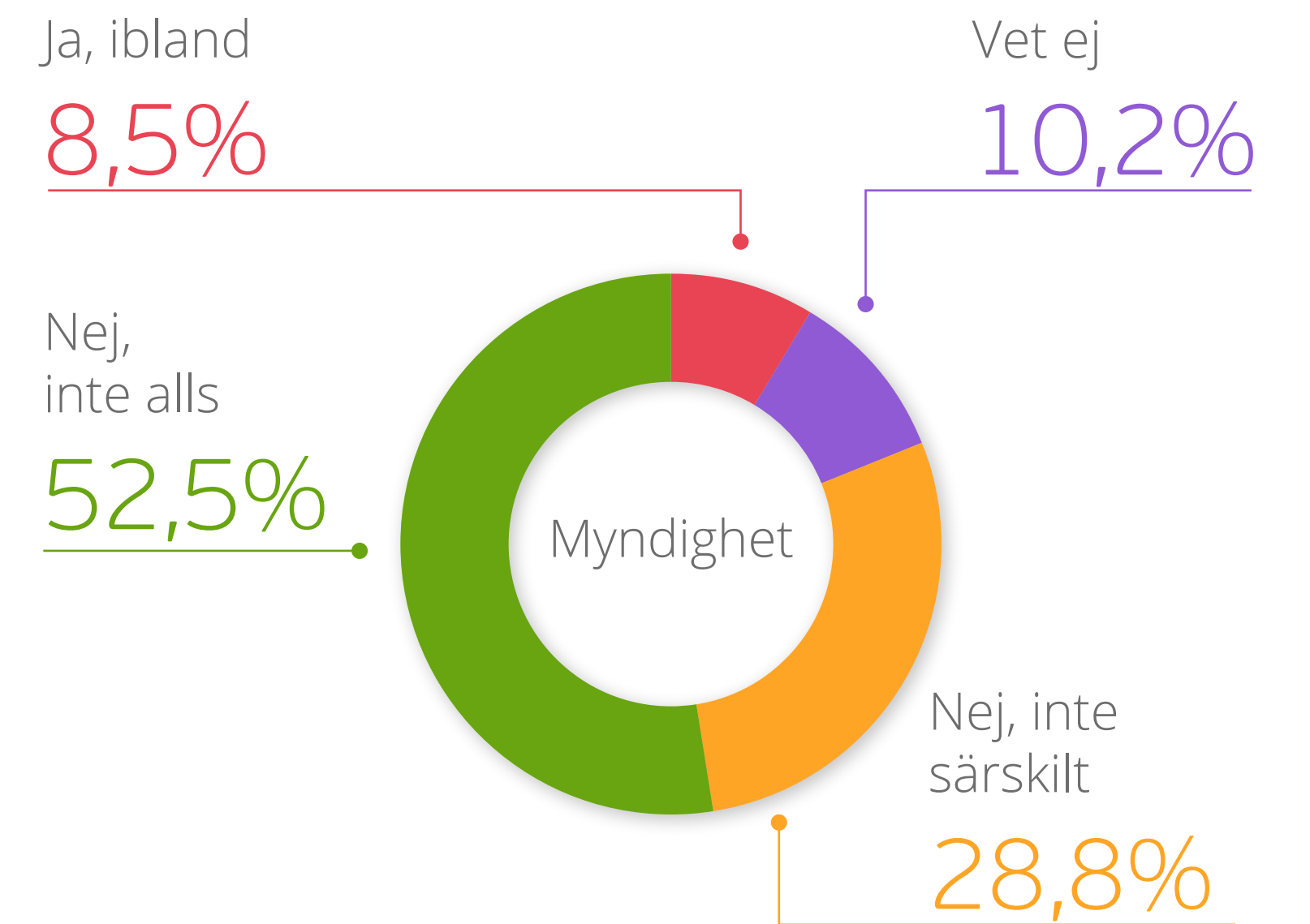
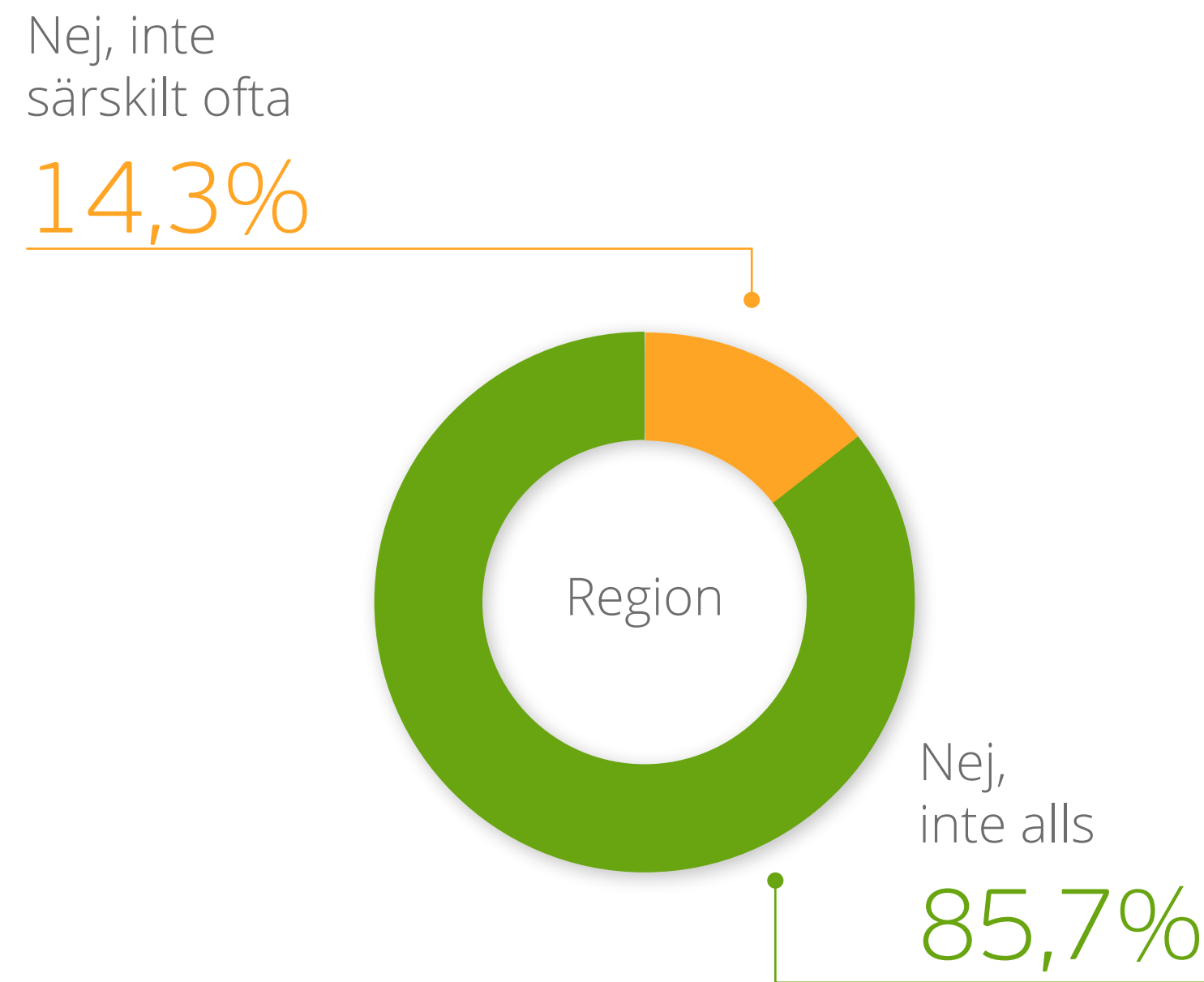
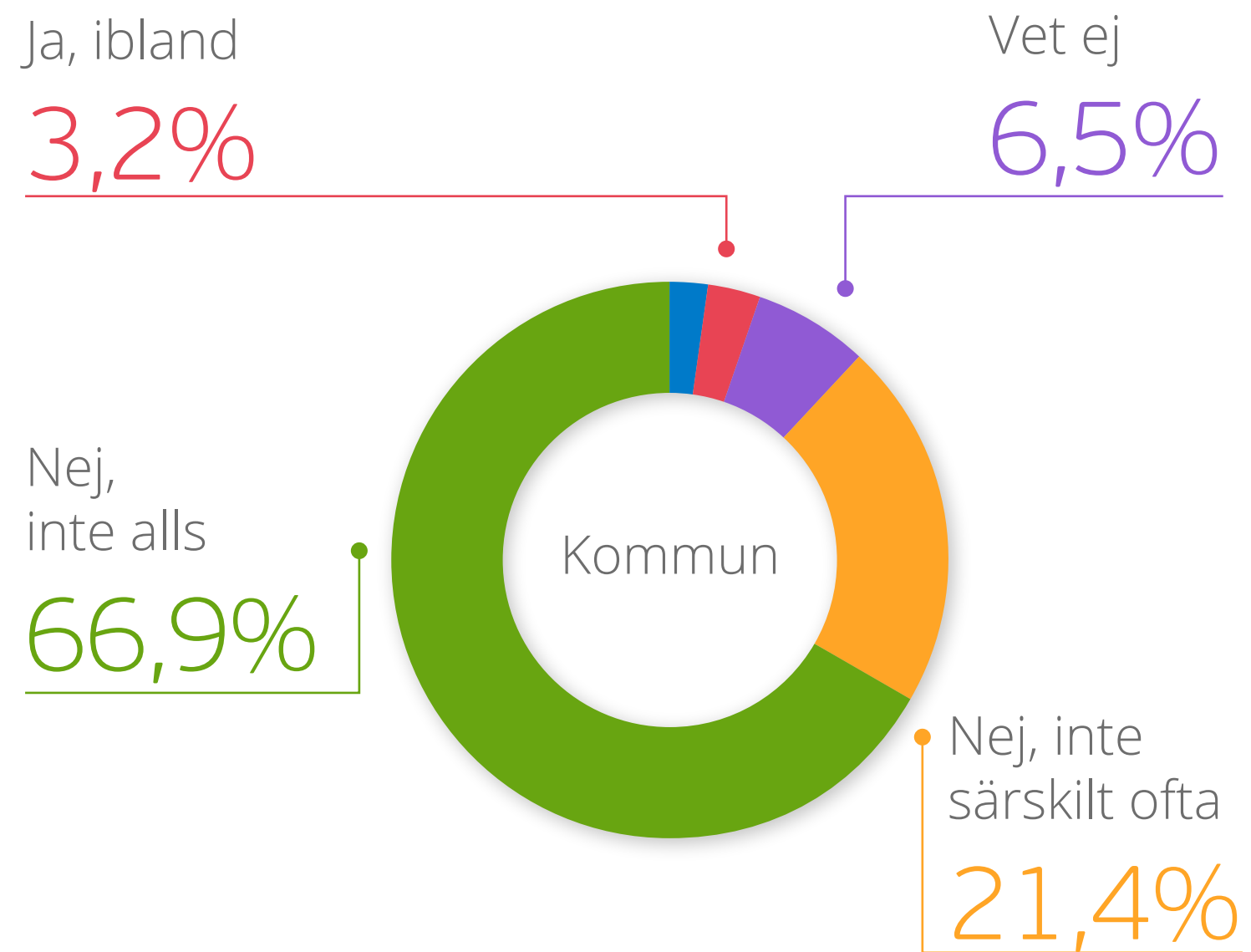
“ Vi är en nystartad myndighet, så vi bygger så mycket processer vi kan digitalt från början.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

3. Har det hänt att din organisation nedprioriterat investeringar i affärssystemet på grund av oro för förändring av arbetssätt?



3. Har det hänt att din organisation nedprioriterat investeringar i affärssystemet på grund av oro för förändring av arbetssätt?



Svaren skiljer sig mellan kommun, region och myndigheter. 86 procent av regionerna uppger att nedprioriteringar på grund av oro aldrig inträffar, jämfört med 67 procent av kommunerna och 53 procent av myndigheterna.

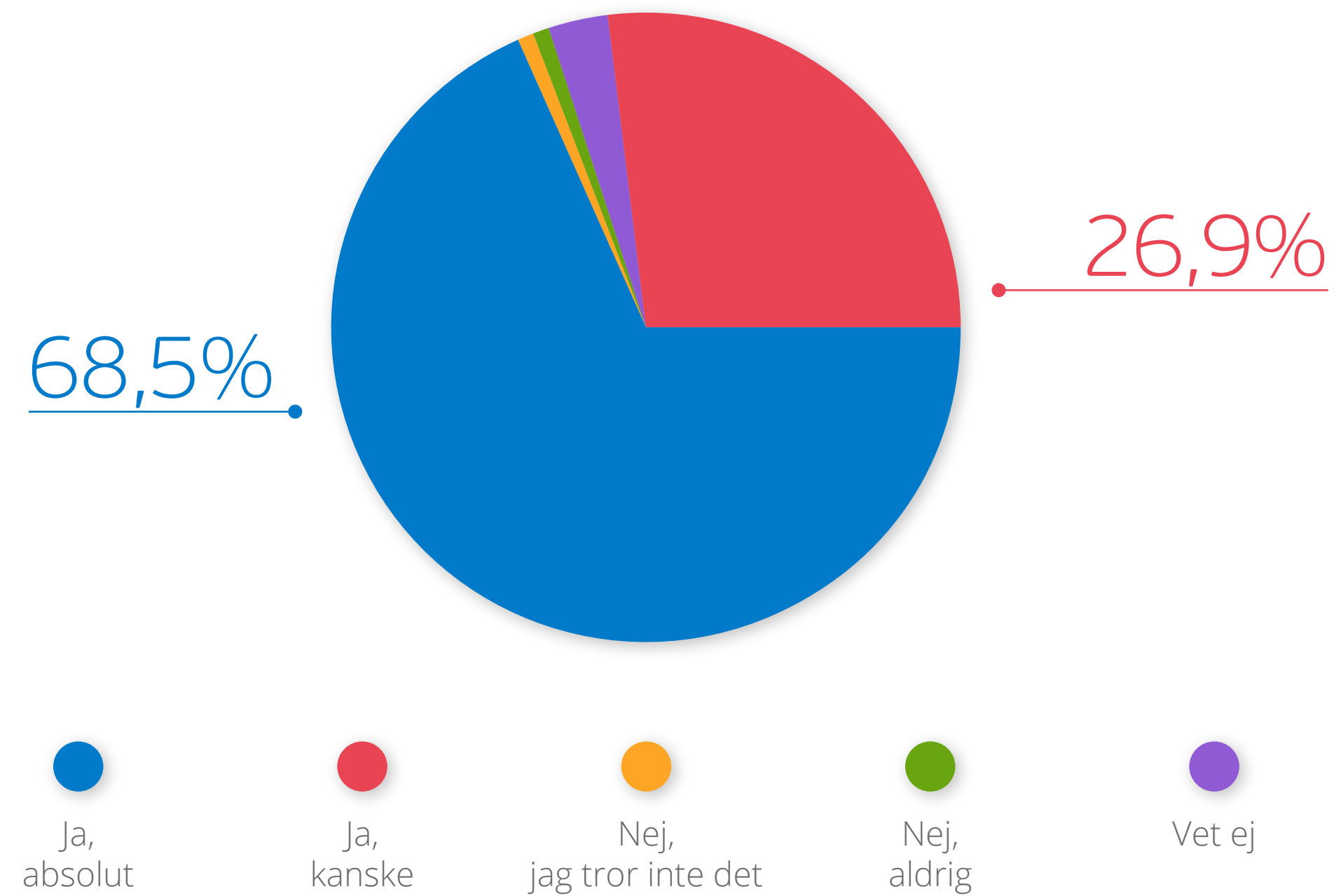
Moderna affärssystem sparar resurser, förbättrar datakvaliteten och ökar tillgången till data. En del tror felaktigt att digitalisering leder till förlorade arbetstillfällen, men det är en missuppfattning. Med smarta arbetsflöden kan medarbetarnas tid och kompetens fokuseras där den gör mest nytta och skapar mest värde för skattebetalarna.

“

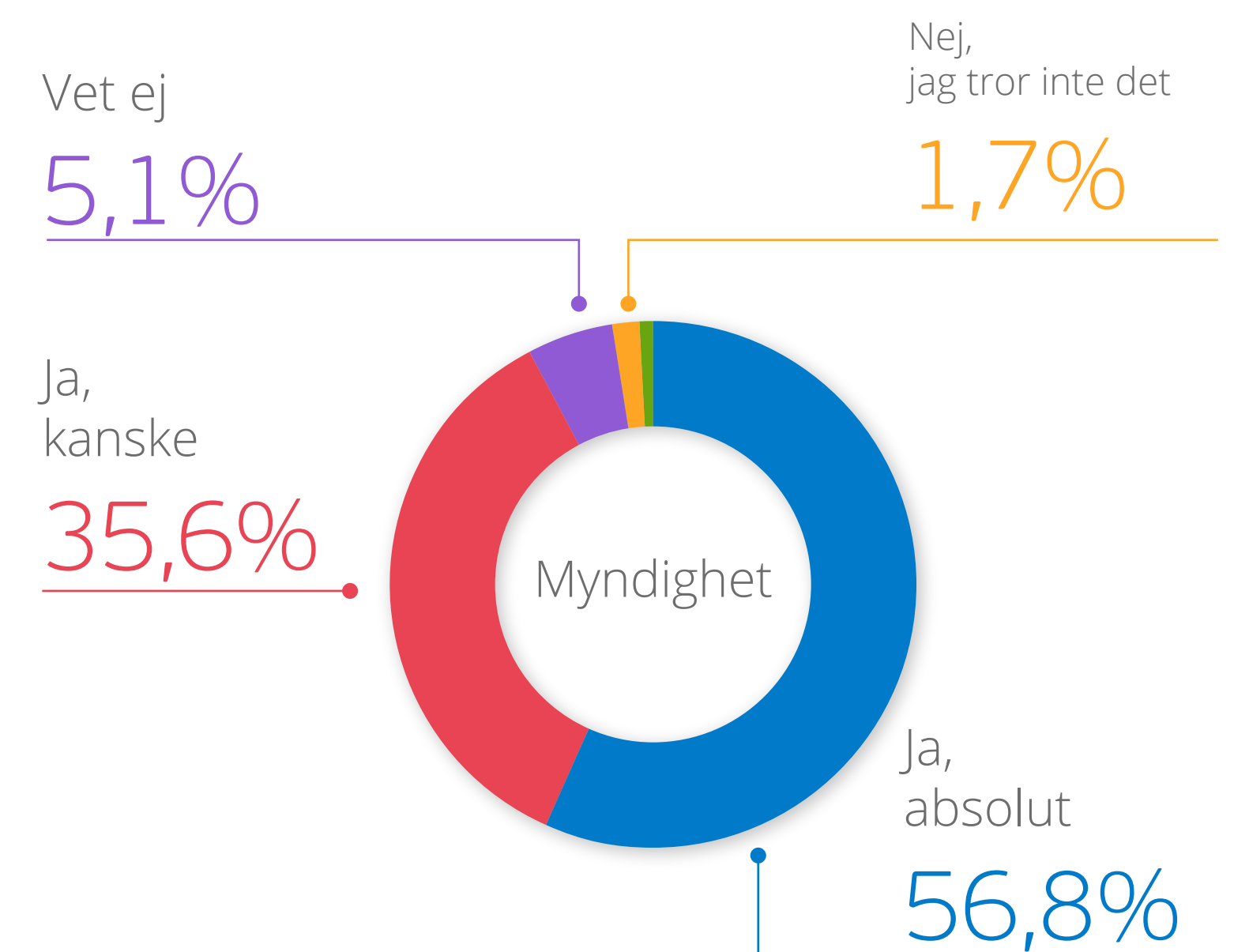
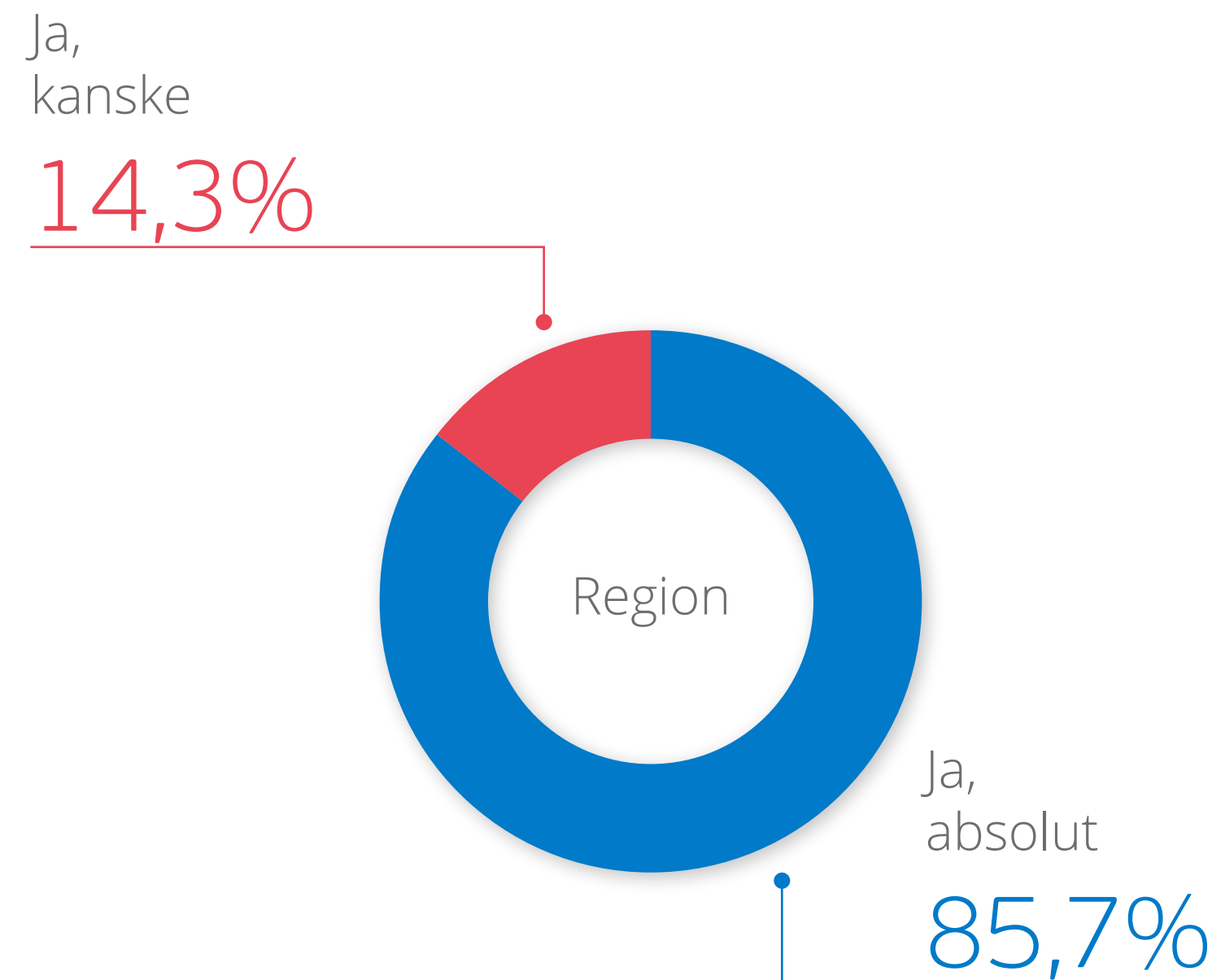
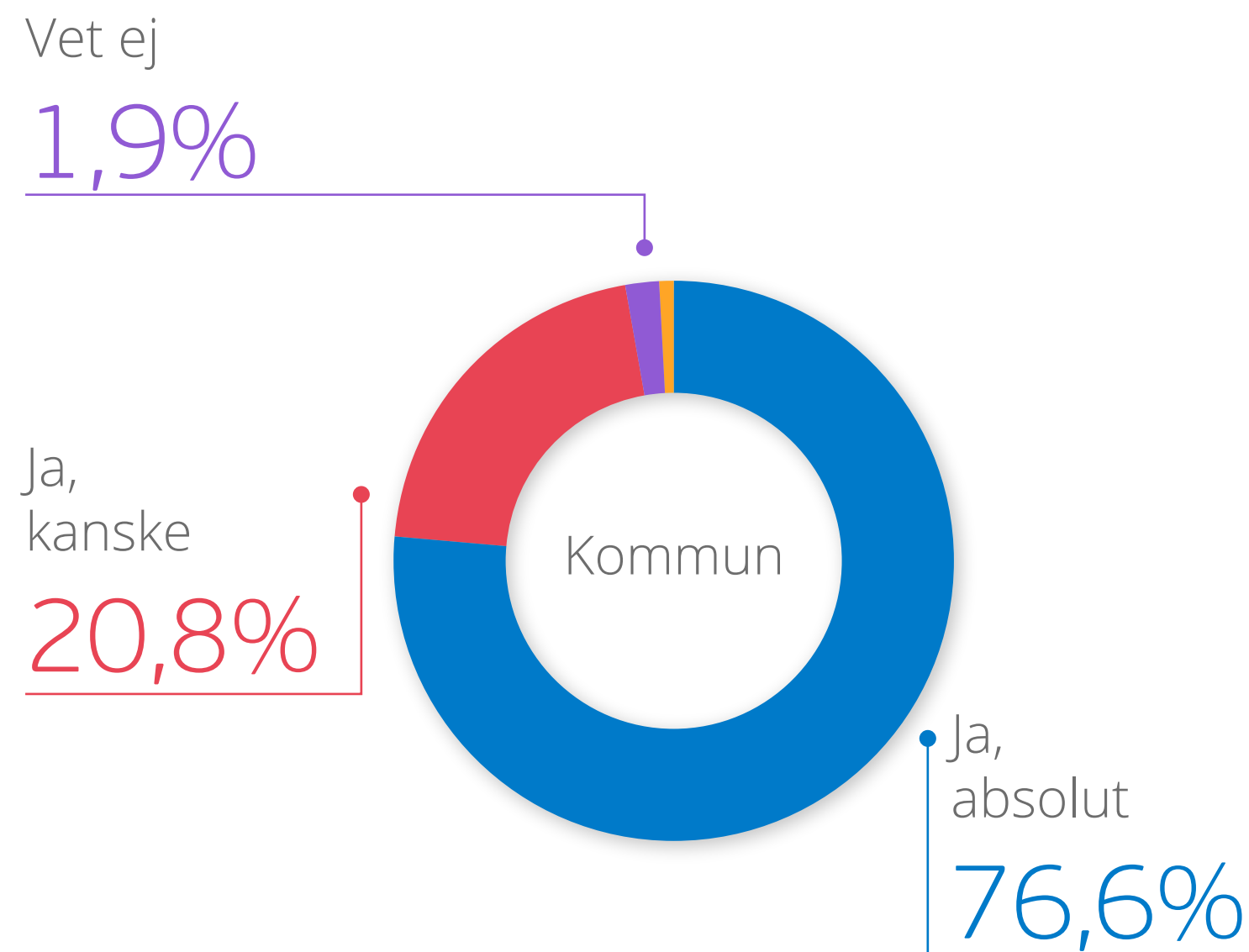
Stressad arbetssituation där man inte hinner tänka framåt för att utveckla verksamheten utan har fullt upp med det löpande arbetet.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

4. Skulle du ha modet att överge nuvarande arbetssätt till förmån för standardiserade ekonomiprocesser som är mer effektiva?



4. Skulle du ha modet att överge nuvarande arbetssätt till förmån för standardiserade ekonomiprocesser som är mer effektiva?



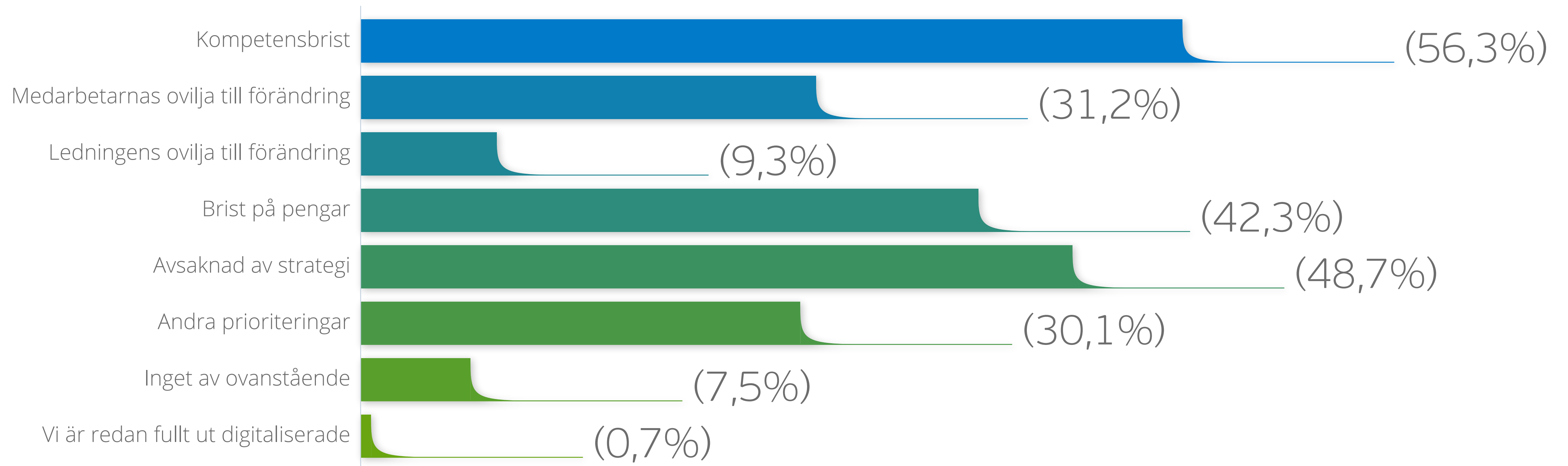
Ur ett digitaliseringsperspektiv finns många fördelar med en standardiserad och högt automatiserad ekonomiprocess. Glädjande nog svarar merparten, 95 procent, att de absolut/kanske är villiga att överge nuvarande arbetssätt till förmån för en mer effektiv ekonomiprocess.

Myndigheter är minst öppna för förändring. Endast 57 procent av dem kan tänka sig att byta, jämfört med 77 procent av kommunerna och 86 procent av regionerna. En möjlig förklaring till skillnaden går att utläsa i citatet här intill.

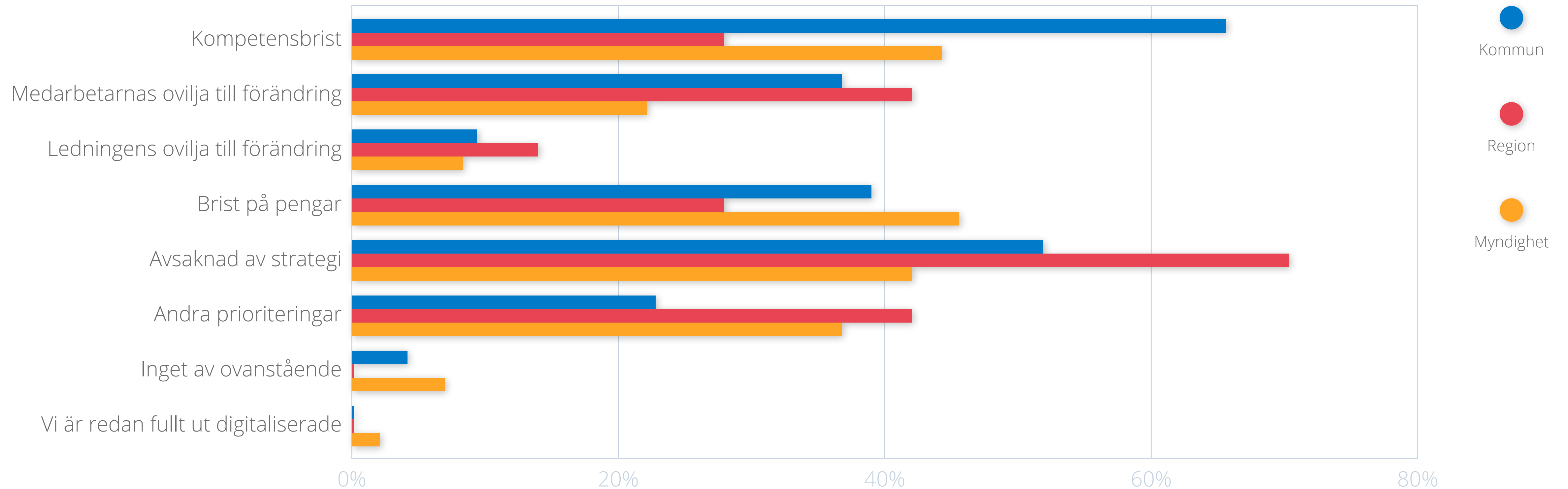
“ Som myndighet med många intressenter har vi sett att standardisering medfört en trubbighet som gör det svårt att leva upp till kraven på återsrapportering. Det är en balansgång att med hög standardisering inte skapa arbete i en annan ände av processen.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

5. Vad tror du är de största orsakerna till oro och hinder vid digitalisering av dagens ekonomifunktion? (Flera val möjliga)



5. Vad tror du är de största orsakerna till oro och hinder vid digitalisering av dagens ekonomifunktion? (Flera val möjliga)



Brist på kompetens (56 procent), avsaknad av strategi (49 procent) och brist på pengar (42 procent) uppges vara de främsta orsakerna till oro och hinder. Oavsett om kompetensbristen handlar om dem som ska leda förändringsarbetet eller medarbetarna, är det viktigt att i god tid göra en plan för kompetensutvecklingen och att rekrytera den kompetens som saknas. Enligt undersökningen är kompetensbristen ett större hinder för kommuner (66 procent), jämfört med myndigheter (45 procent) och regioner (29 procent).

Var tredje svarar att medarbetarnas ovilja (rädsla) till förändring är ett hinder. Enligt undersökningen är motståndet nästan dubbelt så stort i regioner och kommuner (43 respektive 38 procent), jämfört med myndigheter (22 procent). Nästan var tionde ekonomidirektör anser att ledningen – alltså de själva – är ett hinder för digitalisering av ekonomifunktionen.

“ Det handlar inte om arbetssätt för oss, utan om att digitalisering ibland leder till en "fyrkantig" hantering som inte är anpassad till bokföringslag och krav från RRV och ESV och då hamnar vi som arbetar med systemen i kläm.

Ekonomidirektör på en svensk myndighet

Forskning har visat att digitalisering kräver att verksamhetsstyrningen kan balansera mellan effektivitet och innovation. I det avseendet har ekonomifunktionen en avgörande roll och kraven ökar på att den underliggande infrastrukturen – affärssystemet – är modernt och anpassningsbart. Om inte, riskerar det att begränsa hela verksamheten.

Som leverantör deltar vi på Visma i ett stort antal offentliga upphandlingar av affärsstöd. Alltför ofta ser vi att fel saker prioriteras och att många inte vågar ta strategiska beslut för att sätta en hög ambitionsnivå för hur affärsstödet, och därmed hela verksamheten, ska digitaliseras. Istället för att välkomna nya standardiserade processer ställs krav på anpassningar till befintliga arbetssätt. Därigenom diskvalificeras verksamheten redan tidigt i processen från att nå maximal digital höjd.

Digitalisering är en förutsättning för att upprätthålla välfärden på lång sikt. Offentliga verksamheter behöver utmana hur de arbetar och är organiserade. Förändring möter ofta motstånd till en början, men ekonomiledningens generellt sett positiva inställning till nya arbetssätt borgar för en fortsatt gynnsam utveckling.

Tänk på detta vid upphandling av nytt affärssystem



- Våga fatta strategiska beslut för ökad automatisering och digitalisering. Det är en investering för verksamhetens framtid och en skyldighet gentemot skattebetalarna!
- Se över kravställen i anbudsförfarandet. Moderna affärssystemens standardiserade ekonomiprocesser är byggda med optimalt fokus på automation, effektivitet och tillgång till information i realtid. Våga kopiera arbetssättet hos de som redan ligger långt fram och kräv inte onödiga anpassningar.
- Förbered hela organisationen på förändring inför införande av nya system.
- Bemöt enskilda medarbetares oro och var tydlig med att kommunicera alla möjligheter för personlig utveckling som en fullt ut digitaliserad ekonomiprocess ger upphov till.
- Gör en plan för att utveckla medarbetarnas kompetens i god tid och rekrytera den som saknas.
- Var öppen för att lära av andra och att utmana invanda arbetssätt.

Om Visma Enterprise

Visma Enterprise ingår i vismakoncernen, ett av Nordens största och mest expansiva IT-företag.

Vi erbjuder digitala lösningar som förenklar verksamhetskritiska processer för både privat och offentlig sektor. Förutom HRM-lösningar utvecklar vi affärssystem för offentlig sektor samt stöd för digital hjälpmedelshantering inom sjukvården. Det ger våra kunder ökad möjlighet att fokusera på kärnverksamheten – inte administration.

Utvecklingen av våra produkter och tjänster pågår löpande och medan du läser det här jobbar vi med att ta fram nya lösningar som kommer att göra din jobbvardag ännu enklare och smartare!